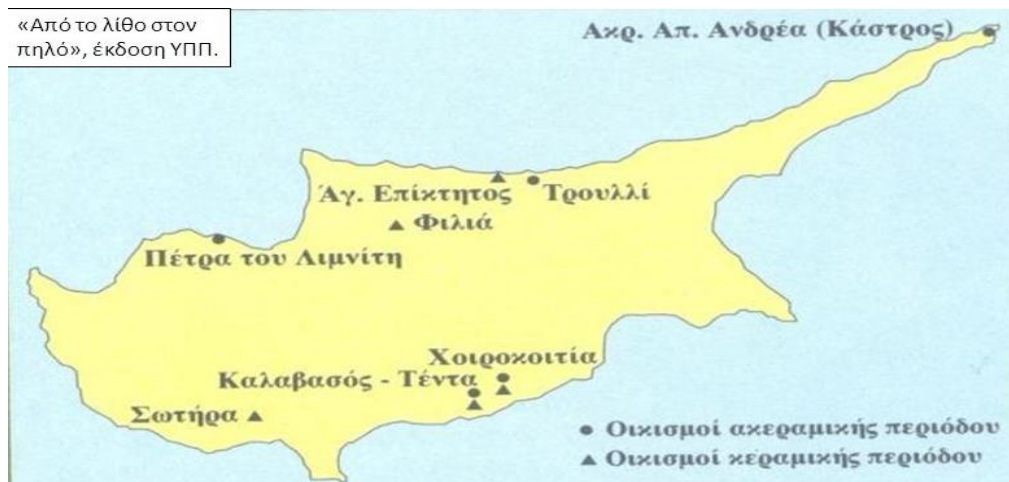

1.ΠΡΟΙΣΤΟΡΙΑ

ΛΥΣΕΙΣ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1-ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΧΑΛΚΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ ΚΥΠΡΟΥ 7000-2500 π.Χ

1. Να παρατηρήσεις τον πιο πάνω χάρτη και να κυκλώσεις τους νεολιθικούς οικισμούς της Κύπρου (ή να τους γράψεις στο τετράδιο σας).

Όλοι οι πιο πάνω οικισμοί

2.

Αφού μελετήσεις την πιο πάνω πηγή να απαντήσεις στα πιο κάτω ερωτήματα:

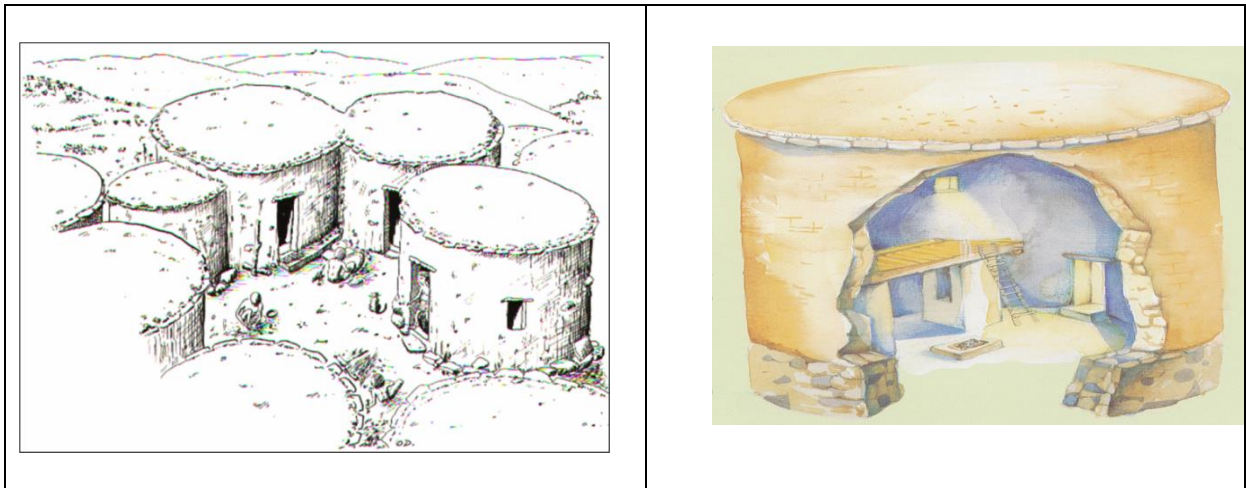
- α) Να γράψεις πού έκτιζαν τα σπίτια τους οι άνθρωποι τη Νεολιθική εποχή.
β) Να εξηγήσεις τέσσερις (4) λόγους για τους οποίους επέλεξαν αυτά τα μέρη.

α) Έκτισαν τα σπίτια τους σε λόφους, κοντά σε ποτάμια και πεδιάδες

β) Εξασφαλίζεται:

- Προστασία από τα θηρία.
- Προστασία από τα στοιχεία της φύσης (καταιγίδες, πλημμύρες, δυνατούς ανέμους).
- Η διατροφή τους με την καλλιέργεια της αρδεύσιμης πεδιάδας, ψάρεμα, νερό για να πίνουν οι ίδιοι και τα ζώα τους.
- Οικοδομικά υλικά (πέτρες, πηλός).

3.

Αφού παρατηρήσεις την πιο πάνω πηγή να απαντήσεις στα πιο κάτω ερωτήματα:

α) Να γράψεις τι εξυπηρετούσε η πυκνή διάταξη στους νεολιθικούς οικισμούς.

β) Από ποια υλικά ήταν φτιαγμένα τα σπίτια αυτή την εποχή.

γ) Να περιγράψεις ένα νεολιθικό σπίτι στην Κύπρο, δίνοντας **(5) πέντε** χαρακτηριστικά του (εξωτερικό σχήμα, δωμάτια, βοηθητικοί χώροι, στέγη).

α) Η πυκνή διάταξη στους νεολιθικούς οικισμούς εξυπηρετούσε: να νιώθουν οι άνθρωποι προστασία και ασφάλεια από τα άγρια θηρία, να υπάρχει αλληλοβοήθεια και συνεργασία και για εξοικονόμηση χώρου

β) Τα υλικά που ήταν φτιαγμένα τα σπίτια τους:

Στα θεμέλια και κατώτερα μέρη των τοίχων: πέτρες

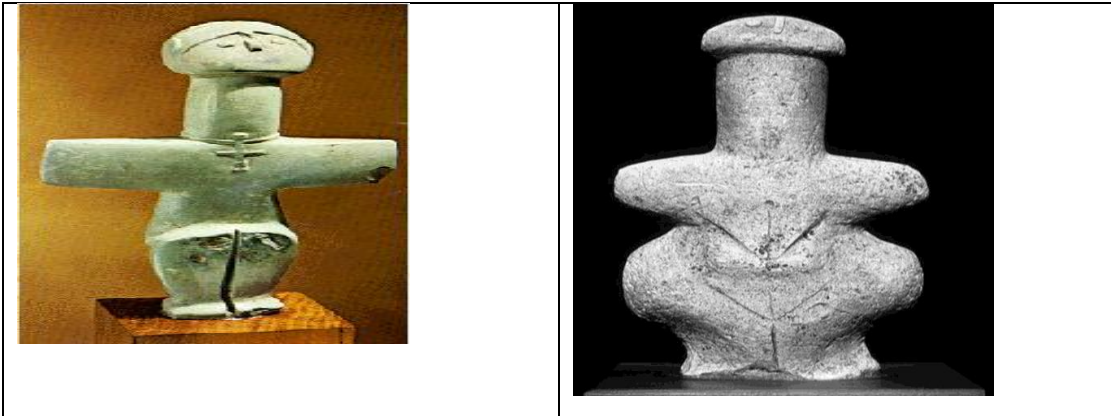
Στο πάνω μέρος: πλιθάρια και πηλός

Στη στέγη: πηλός, ξύλα, καλάμια και κλαδιά

γ) Τα σπίτια στους οικισμούς της Χοιροκοιτίας και Καλαβασού-Τέντας είχαν:

- Κυκλικό σχήμα με ένα μόνο δωμάτιο.
- Στο κέντρο του δωματίου υπήρχε εστία (για ψήσιμο, φωτισμό θέρμανση).
- Μερικά διέθεταν μεσοπάτωμα (σέντε, πατάρι) που στηριζόταν σε πεσσούς.
- Βοηθητικούς χώρους (εργαστήρια, αποθήκες).
- Διέθεταν κατασκευές που χρησίμευαν ως κρεβάτια και καθίσματα και στα εργαστήρια ως πάγκοι.
- Η στέγη ήταν θολωτή ή επίπεδη.
- Αργότερα τα σπίτια υποδιαιρούνται σε μικρότερα δωμάτια όπως στους οικισμούς της Σωτήρας, της Ερήμης και της Λέμπας.

4.

Αφού παρατηρήσεις την πιο πάνω πηγή να απαντήσεις στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α) Να γράψεις πώς ονομάζονται τα πιο πάνω ειδώλια.
β) Από τι ήταν φτιαγμένα, με ποια θεότητα έχουν σχέση και που χρησιμοποιήθηκαν.

- α) Τα πιο πάνω ειδώλια ονομάζονται σταυρόσχημα και φανερώνουν την αισθητική καλλιέργεια των κατοίκων.
β) Ήταν φτιαγμένα από σκληρή πέτρα ή πηλό, σχετίζονται με τη λατρεία της θεάς της γονιμότητας και χρησιμοποιήθηκαν σε τελετές.

5. «Οι νεκροί ενταφιάζονται σε λάκκους σκαμμένους στο εσωτερικό των κατοικιών. [...] Συνήθως το σώμα του νεκρού είναι πλαγιασμένο στη δεξιά πλευρά. Η στάση του είναι συνεσταλμένη [...]. Η τοποθέτηση αντικειμένων στους τάφους-κοινών αντικειμένων της καθημερινής ζωής ή αντικειμένων που συνδέονται σπανιότερα με τις ταφικές τελετές- παρατηρείται εξίσου και σε ανδρικούς και σε γυναικίους τάφους».

Alain Le Brun, *Νεολιθική Χοιροκοιτία*, Εκδ. ΠΙΤΚ, Λευκωσία 1996, σ.27-29

Αφού μελετήσεις το πιο πάνω παράθεμα και με βάση και την σελίδα 8 του βιβλίου «Ιστορία της Κύπρου» να απαντήσεις στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α) Πού και πώς έθαβαν τους νεκρούς τους την Νεολιθική - Χαλκολιθική Εποχή.
β) Να αναφέρεις **δύο (2)** ταφικά έθιμα των ανθρώπων της Νεολιθικής εποχής.
γ) Να εξηγήσεις τι φανερώνουν τα έθιμα αυτά για τις αντιλήψεις των ανθρώπων σχετικά με τον θάνατο.

α) Οι νεκροί θάβονται σε συνεσταλμένη στάση, κάτω από το δάπεδο της οικίας ή έξω κοντά στην είσοδο (Χοιροκοιτία, Τέντα ή σε ξεχωριστά νεκροταφεία (Σωτήρα).

β) Δύο ταφικά έθιμα είναι **η προσφορά κτερισμάτων** (δηλ. αγαπημένων αντικειμένων του νεκρού όπως όπλα /εργαλεία για τους άντρες και κοσμήματα/οικιακά σκεύη για τις γυναίκες) και **η τοποθέτηση πέτρας στο σώμα του νεκρού**.

γ) Το πρώτο έθιμο φανερώνει πίστη στην συνέχεια της ζωής και το δεύτερο νεκροφοβία.